

1 Tim 4:16 Zie toe op uzelf en op de leer ...

1.3 Wat staat er in de brieven over misleiding?

In de tweede brief van Petrus kunnen wij lering trekken uit de profetische woorden die hier gesproken zijn over hetgeen zou gaan gebeuren in de geschiedenis van de kerk. Woorden van gelijke strekking treffen wij ook aan in diverse andere brieven.

2 Pe 2:1 *Toch zijn er ook valse profeten onder het volk geweest, zoals ook onder u valse leraars zullen komen, die verderfelijke ketterijen zullen doen binnensluipen, zelfs de Heerser, die hen gekocht heeft, verloochenende en een schielijk verderf over zichzelf brengend.*

Groot Nieuws Bijbel: *Vroeger zijn er onder het volk valse profeten opgetreden; ook onder u zullen er dwaalleraren verschijnen. Ze zullen verderfelijke ketterijen invoeren en hun Meester die hen vrijkocht loochenen. Daardoor bespoedigen ze hun eigen ondergang.*

Petrus maakt duidelijk dat er onder het volk van Israël in het verleden, in de tijd voordat Yeshua in menselijke gedaante op aarde vertoefde, mensen geweest zijn die beweerden een profeet van God te zijn, maar in werkelijkheid valse profeten waren. Wij vinden dit o.a. vermeld in Jeremia 23, 27, 28, Ezechiël 13 en Micha 3. Het is overduidelijk dat deze profeten dus niet door God gezonden zijn om in zijn naam te spreken. Het is des te schrijnender dat Petrus vooruitwijst en aankondigt dat er ook in *de gemeenten* valse leraars zullen komen. Er wordt aan de ene kant (onder het volk Israël) melding gemaakt van valse profeten en aan de andere kant (onder u, de gemeente) van valse leraars. Je zou hieruit de indruk kunnen krijgen dat, in de gemeente de valse leraars de plaats van de valse profeten uit het oude testament hebben ingenomen. Evenals de valse profeten niet door God aangesteld waren, zijn ook deze leraars niet door God aangesteld, maar ze doen voorkomen alsof dat wel het geval is. Het zijn echter dwaalleraars, valse leraars die niet de waarheid verkondigen. Petrus schrijft dat ze *zullen komen*, wij worden er dus voor gewaarschuwd. Denkt u dat dit in uw gemeente niet gebeurt of kan gebeuren?

Waarom kunnen wij deze mensen nu herkennen? Gelukkig geeft de tekst ons wat houvast om dit te beoordelen. Eén van de eerste kenmerken is dat ze *"verderfelijke ketterijen zullen doen binnensluipen"*. Het is echter belangrijk dat u weet wat er in de bijbel staat, want als u dat niet weet, weet u ook niet of er verderfelijke ketterijen binnensluipen en u wel of niet misleid bent of wordt.

Wat moeten wij hieronder verstaan? Alleen al het woord *binnensluipen* heeft iets stiekems, iets dat het daglicht niet kan verdragen. Het betekent; iets op een heimelijke manier invoeren of leren, zodat niemand er eigenlijk iets van merkt. Dat hoeft niet heden ten dage te gebeuren, dat kan al in een ver verleden hebben plaats gevonden. Wij nemen echter alle regels uit het verleden klakkeloos over en vragen ons niet af wie bepaalde regels ooit ingesteld heeft. Wanneer we dat wel zouden doen, gingen we inzien dat er veel zaken zijn, die niet bijbels zijn, maar juist geboden van mensen. We moeten terug naar de wortels van ons geloof. In het bovenstaande vers gaat het vervolgens over *"ketterijen"*, dat zijn zaken die in strijd zijn met de gezonde leer, het zijn eigen regels van mensen of groepen van mensen. Zij hebben bewust, willens en wetens, gekozen voor afwijkende regels. Het woord *"verderfelijke"* geeft de doorslag, want dat is niet zomaar iets afkeurenswaardig of slecht, maar dat geeft aan dat dit regels zijn die tot geestelijke ondergang leiden, tot vernietiging. Weet u ook hoe het kan gebeuren dat deze *"verderfelijke ketterijen"* kunnen binnensluipen? Omdat de leden van de gemeente niet (meer) weten wat de gezonde leer is. De meeste doen ook geen moeite om dat te weten te komen. Lees hierover meer in hoofdstuk 4, voorbeeld 10.

Er zijn er zelfs bij die Yeshua verloochenen, hoewel ze weten dat Hij hen vrijgekocht heeft met zijn kostbaar bloed. Ze ontkennen Hem als hun Heer. Er zijn er die zeggen dat de mens zelf het Godsbeeld geschapen heeft. Dat er helemaal geen God bestaat, maar dat het een hersenspinsel van de mensen zelf is. Hierdoor brengen deze mensen en zij die daarin geloven een snelle en totale vernietiging over zichzelf. Ze accepteren niet datgene wat Yeshua hun aanbiedt of aangeboden heeft. Ze weigeren zijn genade, door te geloven in hun eigen regels en bekwaamheden. Hoe herkenbaar in deze wereld is dat niet?

2 Pe 2:2 En velen zullen hun losbandigheid navolgen, zodat door hun schuld de weg der waarheid gelasterd zal worden.

Wij zien dat het voorbeeld van deze valse leraars nagevolgd zal worden en niet door een enkeling, maar door “*velen*”. Kennelijk spreekt het veel mensen aan wat deze valse leraars leren. De mensen nemen vaak blindelings aan wat de “geestelijke leiders” vertellen, zonder na te gaan of het waar of niet waar is. Hoe is het gesteld met onze eigen verantwoordelijkheid. Zijn wij gemakzuchtig? Hebben we geen tijd? Wat zijn onze prioriteiten eigenlijk?

Hoewel wij de indruk krijgen dat met het woord “losbandigheid” toch in een bepaalde richting gewezen wordt, moeten wij bedenken en weten dat hier alleen maar terug verwezen wordt naar die verderfelijke ketterijen. In de grondtekst wordt namelijk hetzelfde woord “verderfelijk” gebruikt. Het gaat dus om die regels die ongemerkt ingevoerd worden. Door o.a. de verandering van mode en cultuur zullen er steeds grenzen verlegd worden die leiden tot geestelijke teloorgang. Iedere keer wordt gezegd en geleerd dat bepaalde zaken geaccepteerd dienen te worden omdat de niet christelijke maatschappij, de wereld, die zaken ook accepteert. Maar juist daarvoor moeten wij waakzaam zijn en ons niet in slaap laten sussen, want wij zijn wel in de wereld maar niet van de wereld.

Duidelijk wordt in dit vers gesteld dat die valse leraars een schuld op zich laden. Zij vormen er de oorzaak van dat de weg der waarheid, de gezonde leer dus, gelasterd wordt. Er wordt spottend en verwijtend gesproken over de waarheid. En dat is natuurlijk logisch, want op het moment dat je gaat sleutelen aan de waarheid, neem je daar iets vanaf of voeg je daar iets aan toe. Gods woord is de waarheid en deze valse leraars hebben die waarheid verandert, verdraaid, zodat het de geestelijke dood tot gevolg heeft.

Het is dus van wezenlijk belang, ja, van levensbelang om te weten wat God in zijn woord bekend maakt en hoe wij daar gehoor aan dienen te geven. God vraagt van ons een *persoonlijke* relatie met Hem. Het is daarom juist voor de gelovigen enorm belangrijk om individueel, maar ook gezamenlijk, na te gaan in de Schrift of de dingen die gesproken worden door “leraars” wel zo zijn. Denk steeds aan het voorbeeld van de Bereeërs in Hand 17:11. En wanneer dat gesproken woord niet in overeenstemming met de bijbel is, moete wij de spreker daar op gepaste wijze van in kennis te stellen. En waar dit niet werkt, dan te kiezen tussen vasthouden aan het woord van God of vasthouden aan het woord van de (valse) leraar met alle gevolgen van dien. Niet voor niets is er een onophoudelijke splitsing en scheuring in allerlei kerken. Telkens wordt er achter valse leraren aangelopen, omdat wij niet de moeite en de tijd nemen, maar vooral omdat wij niet het initiatief en de verantwoordelijkheid nemen voor ons eigen behoud, maar dat aan anderen overlaten. In het wereldse leven van alle dag nemen wij wel onze verantwoordelijkheid, maar in het geestelijk leven geloven de meeste mensen het wel en nemen ze niet hun verantwoordelijkheid.

2 Pe 2:3 en zij zullen uit hebzucht met verzonnen redeneringen u als koopwaar behandelen; maar het oordeel houdt zich reeds lang met hen bezig en hun verderf sluimert niet.

Een tweede kenmerk waaraan wij de valse leraars kunnen herkennen is dat ze hebzuchtig zijn, dat ze meer willen hebben dan anderen. Ze willen aanzien en macht en status en ze deinzen nergens voor terug om dat te verwerven. De mensen worden gelokt met verzonnen onderwijs en verzonnen leerstellingen, met namaak en nep regels. Het gaat erom zoveel mogelijk mensen te "kopen" door de mensen te manipuleren en te beïnvloeden met drogredenen. Het gaat hun niet direct om het zielenheil van de mens maar om de hoeveelheid mensen in hun kerk en hoe ze die mensen kunnen gebruiken en misbruiken om zichzelf te verrijken en aanzien te krijgen. Komt u dit bekend voor?

Voor de oprechte gelovigen volgen nu troostrijke woorden, want over deze valse leraars, zegt de Bijbel, wordt als het ware een dossier aangelegd dat steeds voller wordt met strafbare feiten, waardoor ze het oordeel niet meer kunnen ontlopen. Wij hoeven dus niet te twijfelen aan het oordeel, het wordt echt niet uitgesteld of afgesteld, het lijkt misschien lang te duren of in de vergetelheid te geraken, maar dat is echt niet het geval. Wij moeten het alleen overlaten aan Degene die recht heeft het oordeel te voltrekken.

Hoe is het toch mogelijk dat al die mensen die anderen leren, zich niet meer rekenschap geven van deze woorden. Waardoor zij met hun uitleg en onderwijs niet trouw blijven aan het woord van God en op die manier over zichzelf een oordeel afroepen? Wiens dienstknechten zijn zij?

2 Pe 2:4-8 laat, als bewijs, zien dat er in het verleden meerdere momenten zijn geweest waarop God daadwerkelijk ingegrepen heeft om scheiding te maken tussen de rechtvaardigen en de goddelozen. De eerste keer heeft God de engelen die gezondigd hadden in de afgrond geworpen, met alle gevolgen van dien, waar ze bewaard worden tot de oordeelsdag. Hun zondig gedrag bestond eruit dat ze van de waarheid afdwaalden en andere regels gingen volgen. Zij deden hetzelfde als de valse leraars. Zij verlieten het pad der waarheid en sloegen verkeerde wegen in.

Een andere keer werden Noach en zijn familie gespaard, maar de rest van de mensheid kwam om in de zondvloed. Wij lezen in de geschiedenis van Noach, *dat de boosheid van de mensen zeer groot was en al wat de overleggingen van zijn hart voortbrachten te allen tijde slechts boos was. De aarde was verdorven voor Gods aangezicht, en de aarde was vol geweldenaar, al wat leeft had zijn weg op aarde verdorven.*

Het is telkens hetzelfde liedje, als de mens God de rug toekeert of eigen regels maakt loopt het verkeerd af. Het leidt tot vernietiging en verwoesting en dood. Maar Noach was onder zijn tijdgenoten een rechtvaardig en onberispelijk man zegt de Schrift. Hij liet zich niet meeslepen door de verderfelijke ketterijen. Noach wandelde met God. Dat betekende dat Noach, door zijn leefwijze, dicht bij God bleef. Doen wij dat ook?

Weer een andere keer werden Sodom en Gomorra verwoest en tot voorbeeld gesteld voor hen die goddeloos zouden leven. Ook van Lot wordt gezegd dat hij rechtvaardig was en te lijden had van de losbandige wandel van de zedeloze mensen rondom hem, en ook hij werd gered met zijn gezin. Er staat zelfs dat hij dag in dag uit gekweld werd door het zien en horen van hun *tegen alle wet ingaande werken*, vers 8.

Terug naar ons voorbeeld 2 Pe 2:9 *dan weet de Here de godvruchtigen uit de verzoeking te verlossen en de ongerechtigden te bewaren om hen op de dag des oordeels te straffen.*

Dit zijn verzen waar wij moed uit kunnen putten, er komt een dag waarop ieder zijn loon of zijn straf krijgt. God is een rechtvaardige Rechter, zie ook Luk 18:1-8. Noach en Lot leefden in een verdorven wereld maar werden gered en deze beide figuren worden door Yeshua aangehaald wanneer Hij het hier heeft over zijn wederkomst. Het zal zijn als in de dagen van Noach en Lot, Luk 17:26-30. Noach en Lot waren godvruchtig, dat is vroom en plichtsgetrouw. Ze weken niet voor de invloed van de wereld rondom hen en voor de valse profeten. Ze boden weerstand aan de verzoeking en werden gered. Veel van deze zaken zien wij heden ook rondom ons heen. Hoe reageren wij hierop? Daarom zijn dit voorbeelden voor ons om aan vast te houden en elkaar daar op te wijzen en aan te sporen. En om niet te luisteren naar de valse leraars, maar hen veeleer te ontmaskeren.

2 Pe 2:10-11 zijn eigenlijk herhalingen maar met enigszins andere woorden.

Wij zien dat Petrus in deze brief diverse keren met soortgelijke woorden herhaald wat hij reeds gezegd heeft. Kennelijk is het voor hem van een dusdanig belang dat hij telkens weer deze woorden onder onze aandacht brengt om ze toch vooral maar niet te bagatelliseren. Wij moeten er de ernst van inzien en er aan herinnerd worden. In 2 Pe 3:1-2 zegt hij weer: *dit is reeds de tweede brief, geliefden, die ik u schrijf; in beide tracht ik uw zuiver besef door herinnering wakker te houden, aan de woorden te denken die door de heilige profeten tevoren gesproken zijn, en aan het gebod uwer apostelen van de Here en Heiland*. Vervolgens begint hij opnieuw over spotters die komen en die wandelen naar hun *eigen* begeerten. Wij moeten vasthouden aan het gebod van de apostelen *van de Here en Heiland en nergens anders aan!*

Als de apostelen er nu zo vaak over schrijven en Yeshua zelf ons waarschuwt: **Ziet toe dat niemand u verleide** Mat 24:4, moeten wij dan niet uiterst alert zijn om te zorgen dat wij niet afdwalen of misleid worden. Juist doordat de verleiding *binnensluipt* merken wij het niet. Ons wordt gezegd wakker te blijven en alles te onderzoeken en het goede te behouden. De vraag is of wij dit in het verleden wel gedaan hebben? Of wij dit nu, tegenwoordig wel doen? Of dat wij van plan zijn dit nu te *gaan* doen? De gevolgen zijn desastreus hebben wij gezien en daar zullen we in hoofdstuk 5 nog op terugkomen. Wie volgt u eigenlijk? En wat doet u er zelf aan om niet misleid te worden?

In de rest van 2 Pe 2 wordt nogmaals herhaald dat deze mensen de rechte weg verlaten hebben en verdwaald zijn, dat ze volleerd zijn in hebzucht, ze scheppen er behagen in dat ze in weelde kunnen leven door hun list en bedrog. Ze proberen anderen mee te trekken in hun val door te zeggen dat het allemaal niet zo erg(zonde) is en dat het allemaal moet mogen en kunnen in deze tijd. Vrij zijn, is het hoogste goed, houden ze hun leerlingen voor, maar zelf zijn ze niet vrij, want ze zijn in wezen slaaf van de satan. *Wie niet voor Mij is, is tegen Mij*. Zo zien wij, dat wij niet zomaar iedereen moeten geloven en volgen die zich voordoeft als een leraar, maar wij moeten *zelf* onderzoek doen en waakzaam zijn en kennis nemen van Gods woord, door daar *met elkaar* over te praten, door *elkaar* aan te sporen en te leren en op die wijze op de rechte weg te blijven. Want voor u er erg in heeft, loopt u op de brede weg naar de ondergang in plaats van op de smalle weg naar het Koninkrijk.

1 Joh 4:1 *Vertrouwt niet iedere geest, maar beproeft de geesten of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn in de wereld uitgegaan*. Als u er oog voor heeft, zal het u opvallen, dat er in deze verzen vaak gesproken wordt over “vele”, als het over dwaalleraars en vals profeten gaat. Het komt dus niet af en toe voor, maar heel vaak. Laten wij hier ons voordeel mee doen en ons houden aan het beproeven en testen van wat deze mensen zeggen en leren.

1 Tim 4:16 ...volhard in deze dingen; want door dit te doen zult gij zowel uzelf als hen, die u horen, behouden.